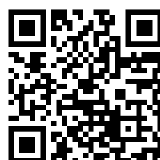

BIBLIOTECA «L'ESCON» — Obra n.º 120

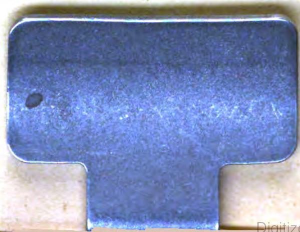
Pau Rosés i Pau Guiteras

L'idiota del Gorg Negre

DRAMA

Preu: 2 ptes.

L'IDIOTA DEL GORG NEGRE

L'IDIOTA DEL GORG NEGRE

DRAMA EN UN ACTE I EN VERS

ORIGINAL DE

PAU ROSÉS I PAU GUITERAS

Estrenat amb brillant èxit la nit del 7 d'Abril de 1901, en el Centre Moral de Sant Francisco de Paula

SEGONA EDICIÓ

Petritxol, 2 LLIBRERIA

Estampa La Renaixensa, Xuclà, 13.—Barcelona.

A EN JOAN SAIGI

Com a prova de carinyo i afecte.

Els autors.

REPARTIMENT

PERSONATGES	ACTORS
JORDI	Joan Saigí.
MATEU	Llorenç Capa.
VALENTÍ	Joan Canela.
QUIRSE	Francesc Cortadellas
JOAN	Francesc Miralles
RAFEL.	Roman Janue.
MOSSO PRIMER	Pere Gelabert.
» SEGON.	N. N.

L'acció passa en una pagesia dels voltants de Girona.—Any 1802.—Trajos de l'època.

Per dreta i esquerra s'entenen les de l'actor.

Acte únic

L'escena representa els baixos d'una masia. Portes laterals a dreta i a esquerra i una al foro que figura dona al camp. Eines de pagès arreconades en un cantó de la llar. Una capelleta de la qual penja una llàntia encesa. En últim terme una escala que es practica amb les habitacions de dalt. El mobiliari segons l'època. Es de nit.

Es recomana al Director d'escena procuri donar al conjunt del quadro l'efecte més típic possible.

ESCENA PRIMERA

JORDI, VALENTI, RAFEL, JOAN *i dos mossos.*

A l'aixecar-se el teló Valentí, Rafel, Joan i els dos mossos estan assentats a l'entorn d'una taula com si acabessin de sopar. Valentí dona a entendre que els està contant alguna cosa. Jordi, dorm vora la llar tenint el cap recostat a l'escó.

VAL. *(Per Jordi.)* Creieu-me amics, és un home
que mai a ningú ha fet mal.

RAF. I no parla?

VAL. Moltes voltes,
pro sempre d'un modo estrany.

RAF. Quin misteri!

VAL. Ca! T'enganyes.
De misteri no n'hi ha cap.
Si tu el fet sapiguessis
de tot quant li va passar
no t'estranyaria mica
lo que t'he contat abans.

RAF. Digues doncs que aquests que escriuen
romansos...
VAL. Ja ho crec. Caram!
Ben segú en prenia notes
i d'elles feia un llibràs.
Quina història en surtiria!
RAF. Vols contar-nos-la?
VAL. Demà.
La vetlla sense adonar-nos
ens ha passat com un llamp
i encara hem d'entrar les saques
que aquest vespre ha dut en Blai.
Després com que el pare es fora
si tornava...
JOAN Ben xafat,
no es pensés que som uns dropos
que el temps passem enraonant.
RAF. Ha sortit?
VAL. Ja fa estoneta,
fins a l'ermita haurà anat.
JOAN Qu'és bo en Mateu!
RAF. Com pocs corren.
JOAN Sobre tot no crida mai!
VAL. Apa minyons, deu-vos pressa,
cuiteu un xic que's fa tard.
RAF. Quin pare que tens hereu!
VAL. No me'l mereixo vritat?
JOAN Oh! Sí!
RAF. Tens el que't pertoca.
Tu ets un noi...
VAL. *(Amb orgull.)* Tinc divuit anys!
RAF. Endavant, l'orgull ja et pica
de volguer ser home aviat.
VAL. Com que ho soc!
RAF. No vulguis corre
prou que el temps passa volant.
Jo així deia i ara miram
ja tinc alguns cabells blancs,
però en fi, deixem-ho corre
i anem al nostre treball.
Vols les saques dintre?
VAL. Totes.

RAF. Desseguida.
VAL. No fos cas
que eixa nit tinguessim aigua
i perdessim part del blat.
JOAN Tens raó, quan jo venia
de l'hort de can Montanyans
he vist que corrien nuvols
que no'm semblaven com cal.
RAF. Tu, Felip, obra la porta.
(Dirigint-se a l'altre.)
Junt amb aquest n'eu a baix,
feu lloc darrera la llenya.
(Forsejant la porta.)
MOS. I Com s'obra això?
JOAN Que'ts babau!
Dona un tom! Així! Veus home?
(A l'obrir la porta es veu un llampec.)
Jesús! Llampega!
VAL. Sant Marc!
JOAN Si s'entreté gaire estona
el teu pare's mullarà.
VAL. Temo per ell.
RAF. Cauen gotes?
JOAN Cap! Ni una!
RAF. Doncs avant!
(Rafel i Joan desapareixen pel foro. Mosso primer i segon alcen una trapa del mig de l'escena i baixen per ella.)

ESCENA II

VALENTI *i* JORDI *que continúa dormint*

VAL. Pobre pare! Ja comencen
els anys a ser-li pesats.
Com m'estima! Si's moria
quin cop per mi més fatal!
Que no sigui! Per ell prego
Verge dels desamparats!
JORDI *(Delirant.)* Oh! No! Deixeu-me que'm maten!
VAL. Qu'és això?

JORDI — Lo meu fill? Mai!
VAL. — Ah! Es el boig!
JORDI — Primer mateu-me!
Ma muller! Lo torrent! Ah!
VAL. — Somia com sempre! Vos!
(Despertant-lo.)
JORDI — Eh? Qui sou?
VAL. — No us dongui esglai.
Só en Valentí! Què us passava?
JORDI — *(Com si realment despertés d'un somni.)*
Ca! No res...! Emmascarat
portava el rostre i volia...
Oh! No vui dir-ho! Es villà!
Era un lladre! Si! Era un lladre!
L'he conegut! Vull mata'l!
(Canviant de tò.)
No ploris, no, muller meva!
No t'espantis fill aimat!
(Aixecant-se i delirant per graus.)
La nit son manto escampava
la tempesta fera i gran
de lluny, molt lluny bramulava
i el llampec zigzagueixava
tot l'espai iluminant.
Jo estava sol! Ma muller
lo fill del meu cor bresava,
cantant-li amb goig placenter
la non-non i rialler
al bresol s'endormiscava,
Jo somreia! Si! Somreia!
Mes, ai! Que no era com ara,
sa cançoneta em distreia
però més l'amor de mare,
que dintre del seu cor veia.
De sopte a dins sento un crit,
vers a mi un bulto s'atansa.
I era fosc! molt! Negre nit!
Ah! Com batega el meu pit
tant sols de la recordança.
Lo bulto a mi s'abraona!
Crido! No puc! M'ofegava!
Sento una veu qu'enraona...

l'honra'm diu? No...! M'apresona
i després... no sé...'m trobava...
dins d'un torrent... també sol...
brut de sanc i en mon deliri
creia veure allí un bressol
que per fer-me més martiri
l'havien posat de dol.
Creia veure allí abraçada
plorant llàgrimes de fel
una dona agenollada
que amb ira desesperada
clamava pietat al cel.
Tot era engany! Tot mentida!
Tot era un somni fatal!
Ma muller deixà eixa vida
perquè un malvat homicida
li clavà al cor un punyal.
Mon fill! Pobre fill del cor!
No'l veure més! L'he perdut!
Segurament que'l traidor
destrossà son tendre cor
sens trobà en mi segú escut.
Jo'm torno boig! La cançó
de la non-non tant m'inquieta
que escolto encar son ressò
non-non, lo meu infantó...!
Non-non, non-non, la non-neta.
(Queda com abatut.)

VAL. Pobre home! Me fa una llàstima...!
Sempre està així, sempre igual!
Fins fa plorar devegades...!
Trenca el cor senti'l parlar!
Sort que aquí ha trobat amparo,
sort que aquí ha trobat l'escalf
d'una llar que fou honrada
per los meus antepassats.
Pobre boig! Ningú t'escolta,
ningú fa cas de tos clams.
Tothom de tu se'n aparta
com si fes por ton mirar.
Jo't venero! Tu la glòria
com a premi alcançaràs.

ESCENA III

DITS *i* QUIRSE *que entra pel foro*

QUIR. Ola, noi!
VAL. Com? Sóu vos, oncle?
QUIR. Si, jo soc, t'espanto?
VAL. No!
QUIR. Com que fas aquesta cara
de prunes agres...
VAL. Ca! El boig...
m'esplicava...
QUIR. *(Amb interès.)* Què? Què't deia?
VAL. Lo de sempre.
QUIR. Ja! Cançons!
No comprenc perquè'l teu pare
ha de ser tan enfadós.
Que'n treu de recollir dropos,
com ara és aquest?
VAL. Honor!
QUIR. Tan ximple ets tu com ell.
VAL. Oncle,
lo fer be sempre és honrós.
QUIR. Bé, si, pro d'aquestes coses
ja'n faràs festa major.
Creu-me i deixat de romansos
tot això son vuits i nous.
L'home qu'és home procura
fer lo be per ell tan sols.
VAL. No ho cregueu, oncle!
QUIR. Musiques?
Vols tu ensenyar-me a mi, noi?
VAL. Mai! Si vostres anys respecto,
més encara ho faig pel nom
qu'haig de dar-vos, puix del pare
verdader germà li sou.
No és ma intenció lo reptar-vos,
ni ofendreos per res del món,
pro si m'estranya moltíssim
que de vos surtin tals mots.
QUIR. Ai! Ai! Ai! Vaia un set-ciències

n'ha sortit d'aquest meló.
Fés, noi, fés! *No hay dicho nada,*
com diuen ara'ls senyors.

VAL. Canviem d'assumpto.

QUIR. Com vulguis.
Heu sopat!

VAL. Totjust fa poc.

QUIR. Més val aixís. I ton pare?

VAL. No tardarà.

QUIR. Qu'és dalt?

VAL. No.

QUIR. L'haig de veure.

VAL. Fins l'ermita
de la Verge del Socors
crec segons ha dit, anava.

QUIR. Vaia un gust! M'hi jugo'l coll'
que no vindrà sec a casa.

VAL. Voleu dir?

QUIR. De lluny els trons
se senten i'l cel, de negre,
sembla una gola de llop.

VAL. Tinc ànsia per ell.

QUIR. Si dura
com fins ara lo ventot
fora fàcil...

ESCENA IV

DITS *i* RAFEL *que apareix en el llindar de la porta del foro.*

RAF. *(Veient a Quirse.)* Dispenseu-me;
Valentí, vols fé'l favor
un moment...?

VAL. Vinc desseguida.

RAF. Nos hem trobat qu'ara'ls dos
no podem sens més ajuda
carregar-nos...

QUIR. Ves, ves, noi.
Mentrestant jo aquí m'assento.
Ei! Tu!

(Cridant a Rafel que marxava junt amb Valentí.)

Abans regira'l foc!

(Rafel ho fa i un cop llest desapareix.)

Si s'apagués... Deu t'ho pagui.

(Calentant-se.)

A, ja, ja! Qu'és calentó!
Per mi'l foc és mitja vida!
Bó!

(Adonant-se de Jordi.)

No'm recordava'l boig.
Com me mira! 'Ls ulls li surten!
Sembla que'm coneixi! No!
N'estic segur! Sa memòria
de res pot dur-li records.
Fa tants anys...

(Espantant-se pel soroll que fa Joan que entra amb una saca al coll i és dirigeix al sotarrani.)

Qui és?

(Sossegat al veure'l.)

Ah! Un mosso!
Fins m'ha espantat com hi ha món!
Per res m'esglaio! Mil ombres
sempre veig a mon entorn
i'm penso que... ba! Quimeres!
Sempre estic veient visions!
Calma, Quirse!

(Fent una petita pausa i fixant-se amb Jordi que el mira de fit a fit.)

Una altra volta
vers a mi sa vista'l boig
dirigeix... si'm coneixia...
No pot ser...! S'aixeca... oh!

(Jordi ha seguit tots els moviments que expressa Quirse, un cop aixecat llensa una mirada investigadora per l'escena i no veient-hi ningú més se dirigeix a ell. Jordi demostra un temperament d'idiotisme. Quirse una violència que l'aterra. Estudiis la situació dels dos personatges.)

JORDI No l'heu vist?

QUIR. *(Esglaiat.)* A quí?
JORDI En va'l cerco.
Busco'l lladre de mon nom,
busco'l lladre de ma honra,
mes mai puc trovar-lo enlloc.
QUIR. Un lladre?
(Inmutant-se per graus)
JORDI Si... un lladre n'era.
Va robar-me casa, honor,
ditxa, pau...
(Fixant sa vista més a n'ell.)
Mes Deu! Que miro?
QUIR. *(Aterrat.)* Què? Qu'has vist?
(Perdent l'alucinació.)
JORDI Je, je! Sou vos?
(Quirse es tranquilitza.)
Jo que'm creia... il·lusió vana!
Jo qu'em creia... estic mig foll!
Sempre així! Sempre aquest dubte!
Sempre aquest fatal record...!
Si'l lladre trovo...! Mes ungles
vull enfonsar en son coll...!
Vull ensanyar mon coratge,
fent mil trossos de son cor,
vull que's cargoli de ràbia,
vull gosà esclafant son front,
vull en fí que l'infern s'obri
perquè dragar pugui als dos
i restes nostres no quedin
mentres hi hagi... cel... mar... món...!
(Desapareix desatinat pel foro.)
QUIR. Oh, quin turment més horrible!
Descobert ja ho veia tot!
Se'n ha anat?
(Mirant a son entorn.)
Oh! Sí! Ja es fora!
Respiro! Com bat mon cor!
Temia que la conciència
no'm fes delatar certs mots
i a terra veiés per sempre
mes perdudes ilusions. *(Pausa.)*
Quant tarda en Mateu! Ressonen

cada cop més forts los trons
i la tempesta s'acosta
bramulant com aquell jorn.
Si, bramula amb tota força
com feia quant jo frisós
tenint un home als meus braços
cercava'ls cingles d'un gorg.
Resona dins més orelles
l'eco d'un ai! llastimós
qu'ofegà la torrentada
(Traspassa l'escena Joan, que ve de dur una saca.)
que des del cel queia a dolls. *(Decidit.)*
Sort tinc que avui tot ho acabo.
Demà fujo d'eixos llocs
i'l delicte que m'acusa
tanco de mon pit al fons. *(Sentint soroll.)*
Algú s'acosta... amaguem-nos...
no coneguessin... valor...!
(Entra per la porta lateral esquerra.)

ESCENA V

MATEU, VALENTI *que entren pel foro*

VAL. Creieu pare qu'em tenieu
plè d'ànsia.
MAT. No sé perquè!
Quins motius tens?
VAL. Que us diré...?
Com que de tant lluny venieu...
MAT. Lluny l'ermita?
VAL. No... però...
L'amor qu'us duc...
MAT. Oh! Fill meu!
No temis.
VAL. Vaja'm sap greu
que al tard sigueu fora...
MAT. Bo.
VAL. Veniu molt moll?
MAT. Ca! No gaire.

VAL. Plourà molt!
MAT. Be ho diu'l cel.
No tanques?
VAL. Treu en Rafel
les saques perquè... *(Per la porta oberta.)*
MAT. Ui! quin aire!
No comprenc perquè a 'questa hora
no haveu del tot acabat!
VAL. Jo us diré, los sacs del blat
quedaven avui a fora
i per por de qu'es mullesin
cas que plogués eixa nit,
qu'els recollissin he dit
perquè a baix los estenguessin.
No he fet be?
MAT. Molt be has obrat.
I en Felip?
VAL. Junt amb en Quim,
fant l'estesa.
MAT. Dius que... *(Estornudant.)*
Atxim!
VAL. Jesús!
MAT. Ja m'he costipat.
Sols me falva ara aquesta,
ple de dolor com estic,
per aliviar-me un xic,
ja he trobat bon fi de festa.
No ha vingut ningú?
VAL. Ningú! *(Fent memòria.)*
Dic mentida... l'oncle... si...!
moments abans era aquí.
MAT. *(Sobressaltat.)* L'oncle Quirse?
(Valentí fa un signe afirmatiu amb el cap.)
(Qu'el pot dú?)
VAL. Parlar amb vos crec volia,
segons ell se m'ha expressat
i estranyo se'n hagi anat
sens ni dirm' Ave Maria.
MAT. (Voldrà acàs...? Es impossible!
Massa he fet pel seu honor;
mentida sembla que un cor
com el seu siga creïble.

Jo tan noble i caballer,
tan honrat i tan lleal,
i ell que d'instint criminal
siga, oh! Deu meu! No pot ser!)
(Observant-lo.)

VAL. S'entristeix... què teniu pare?
MAT. Res fill meu, ja m'ha passat,
no era res, ja ho he olvidat.
VAL. Si esteu groc!
MAT. Com? Per la cara...?
No'n facis cas, res m'apura.
Veus? Mon rostre ja somriu,
tenint-te a tu qui no viu
ple de goig i de ventura?
VAL. Pare...!
MAT. Prompte't deixaré...
VAL. Deixar-me vos?
MAT. Que t'estranya?
La mort no falta ni enganya
quant és l'hora sempre ve.
VAL. Tenint un fill qu'os adora
no heu de posar-vos aixís.
No sou ditxós?
MAT. Molt felís!
Mes encar amb tu a la vora.
VAL. Doncs aixamples deu al cor
i allunyeu tot lo perill,
puix mentres visqui aquest fill
sec serà lo vostre plor.

ESCENA VI

DITS *i* JOAN *que entra com l'altra vegada amb un sac al coll.*

JOAN Mostramo!
MAT. Què vols, Joan?
JOAN En Rafel diu si podeu...
MAT. Me'n hi vaig.
VAL. Que no acabeu?
JOAN En queda un altre. *(Baixa per la trapa.)*

MAT. Endavant.
VAL. Ja se'l que vol.
MAT. Ell dirà.
VAL. Se li ha ficat la mania
que demà a punta de dia
pugui los fruiters plantà.
MAT. Tan prompte?
VAL. Es lo que dic jo.
MAT. I amb aquest temps? Desvarieja!
VAL. Com te tants anys repapieja.
MAT. Veurem lo que'm diu.
VAL. Això!
(Se'n van per la porta del foro, en aquest moment surt Quirse del cuarto esquerra.)

ESCENA VII

QUIRSE, *cerciorant-se de que està sol*

Són fora...? Gracies a Deu!
Ja tinc pensat qu'haig de fé
si a les bones no'n trec re
l'infern m'ajudi Mateu.
Tu el nom de ma rassa escudes
i orgullós alces ton front,
tu ets un Salvador del món,
jo sóc per tu un cínic Judas.
Veiam doncs si mentrestant
tinc temps per fé'l que no puc. *(Pensant.)*
Que'm fa falta?
JOAN *(Surt i figura que enraona amb els d'abaix.)*
Aquell saüc
deixa'l que s'assequi.
QUIR. *(Sorprès i adonant-se'n.)* En Joan!

ESCENA VIII

QUIRSE *i* JOAN

JOAN *(Enraonant per ell sol.)*
Dimontri de Quim...!

QUIR. *(Iluminat per una idea el detura.)* Vens bé.
JOAN Qui jo...?
QUIR. Si, t'haig de parlar.
JOAN Digueu...
QUIR. Voldries guanyar...!
JOAN Sempre, si'l tracte'm convé.
QUIR. M'esperes doncs allí a fora,
vinc desseguit...
JOAN Pro... digueu...
QUIR. Ja ho sabràs, ves, que'n Mateu
sento parlà aquí a la vora...
(Joan sense entendre una paraula arronsa les espatlles i desapareix pel foro.)

ESCENA IX

QUIRSE *i desseguida* MATEU

QUIR. Si logro convence'l... si...!
sent tan ignocent... qui'n dubta?
l'or al més aixerit supta...
S'acosta ell!
MAT. *(Sorprès al veure'l.)* Quirse! Tu aquí?
QUIR. Jo mateix, no m'esperaves?
MAT. No a fe i la sanc se'm subleva
veure't en presència meva.
QUIR. *(Amb sorna.)* Veuràs, com que t'apartaves
de mi, m'he dit, ves-lo a veure:
MAT. Ta befa me dona esglai.
som germans, no hem renyit mai...
Veste'n, Quirse!
QUIR. Ja'm vols treure?
Tot just fa poc qu'he vingut
i amb un desaire així'm deixes?
MAT. No, Quirse, no, és que fereixes
l'honor d'un casal perdut.
Ta presència'm recrimina,
fa recordar'm ton passat
i veig en ell tot tacat
lo qu'abans llum diamantina
per lo nostre pare fou,

veig en ell taca sagnosa
qu'al bell mig dels ulls se'm posa
i un pes sento que'm commou.

QUIR. Sempre seràs ximple igual.
Qu'en treus home d'amohinar-te?
Lo qu'és vell...

MAT. Mudem de carta.
Perquè has vingut?

QUIR. Si't sap mal...

MAT. Si, me'n sap, perque llegeixo
dins tos ulls lo que pretens.
Se'l que vols.

QUIR. Los meus intents...?

MAT. Si, Quirse, si, te'ls coneixo.
Lo joc en ton cervell nia
i't du vers a un precipici.
Lo joc per tu n'és un vici
que'n va aumentes cada dia.
Busques diners per saciar
la passió que t'ilumina.
Lo brill de l'or et domina
tant que al crim te fa portar.

QUIR. Tant com al crim...!

MAT. No, no mento.
Recorda aquell jorn...!

QUIR. *(Com ferit pel recort.)* Oh! Calla!

MAT. Sembla que'l teu cor batalla;
jo tan sols dic lo que sento.

QUIR. Vols retreure'm lo passat?

MAT. Ton passat dius? Causa pena!
Sort tens que de la cadena
lo teu germà t'ha salvat.
Deu s'emportà ma muller
com ja saps en aquells dies
i un fill que mes alegries
fora si visqués potser.
Més tard al fanc tu tirares
l'honra pura, immaculada,
qu'amb tanta fe fou deixada
pels que foren nostres pares.
Diguem, què fores si jo
lo teu crim, desditxa cruel!,

No hagués tapat amb lo vel
de l'amparo i compassió?
Per la sed d'or vas robar!
Per la sed d'or fins matares!
Lo gorg negre...! *(Fent-li veure ilusionat.)*
No'l repares?
No te'n recordes, germà?
No t'acusa la conciència
d'aquell fet tan horrorós?

QUIR. Acabem! *(Intranquil.)*
MAT. Sigues piadós, *(Amb llàstima.)*
que'l cel otorga clemència!
QUIR. *(Sens fer cas de lo que diu Mateu.)*
Soc aquí perquè'm donguessis
cent unses que per demà
necessito. Dom-les!
MAT. Ah!
QUIR. No he vingut perquè'm jutgessis.
MAT. Vols cent unses?
QUIR. Com cent sols.
MAT. Los meus drets ningú pot torsa.
QUIR. Me les donaràs per forsa
si és que de bon grat no vols.
MAT. Quirse! pel cel!
QUIR. Viva Deu!

ESCENA X

DITS *i* VALENTI

(Valentí surt, mes al sentí els crits dels dos, es queda al fons.)

VAL. Que passa aquí?
MAT. *(Amb amargura.)* Vols ma vida!
No't fa res ser fratricida!
QUIR. Vull que'm donguis lo qu'és meu.
MAT. Lo qu'és teu...! ments, Quirse, ments,
puix que t'he donat doblada
l'herència que't fou deixada
i que al joc tota la tens.
QUIR. Tu ja ets vell, estàs molt mal,

i sens pensar pots morí.
MAT. Queda'l meu fill Valentí,
qu'és l'hereu d'aquest casal.
QUIR. En Valentí no és fill teu
per lo tant és tonteria
de privar-me lo que un dia,
prop o lluny, a d'ésser meu.
VAL. Oh...!
QUIR. No siguis tan ilús,
omplint lo teu pit de goig,
fent bé fins a un pobre boig
víctima meva...
VAL. Jesús!...
MAT. Miserable!... *(Dirigint-se a ell.)*
QUIR. *(Detenint-lo.)* Festa enrera.
MAT. Lladre!
QUIR. Dom-les!
MAT. Mai!
QUIR. Per Deu,
dom-les, sinó vols, Mateu,
mostri mos instints de fera!
Tu mon crim vas descobrir
puix així ho volgué ma sort;
més no torsaràs mon nort,
perquè t'haig de vence al fi!
(Quirse es precipita sobre Mateu i Valentí, al veure-ho deté a Quirse.)
VAL. Traidor!
MAT. Valentí! fill meu!
QUIR. Tu aquí...! bé: no'm desconhorta;
de casa'm tanqueu la porta,
mes prompte qui só sabreu.
(Marxa. Tot molt ràpit.)

ESCENA XI

MATEU *i* VALENTI, *després* JORDI

VAL. Malvat! *(Mirant com fuig.)*
MAT. Deu de l'infinit!
Ets tu?

VAL. Si jo, qu'escoltava.
MAT. I saps?
VAL. Se tot quant parlava.
MAT. *(Caient abatut en una cadira.)*
Deu meu! perquè ho ha sentit!
(Pausa curta.)
VAL. Venia de fora, he entrat
mes al ser aprop de la porta
sento com amb veu prou forta
lo vostre germà ha cridat:
«En Valentí no és fill teu,
per lo tant és tonteria
de privar-me lo que un dia,
prop o lluny ha d'ésser meu.»
Al sentí això, dins mon cor
la sang m'ha quedat gelada,
i en mon cap duc alenada
de follia, fel i mort.
Qui ets tu doncs? M'he preguntat.
Qui és aquest que t'amparava
i com pare t'estimava?
No ho entenc, maleït fat!
MAT. Valentí, deixa'l torment
que lo teu cap aclapara,
jo com sempre so'l teu pare.
VAL. Es inútil fingiment,
puix vostra contestació
a l'evidència ha posat
qu'el nom de fill que m'heu dat,
no és el meu.
MAT. Valentí!
VAL. No!
Mos pares on son, a on?
perquè soc al costat vostre?
perquè besàveu mon rostre?
perquè vetllàveu mon son?
perquè d'infantó heu dirigit
mos passos, tal com feu ara?
Perquè heu volgut que per pare
vos tingués des de petit?
(Veient el silenci de Mateu.)
Calleu... Oh! tingueu pietat,

que mon cap fins vol obrir-se...!
perquè negueu lo que a en Quirse
jo ho he sentit? No heu negat?
No compreneu mon torment?
Oh, si! Amb tal revelació
al pit s'hi clava 'l fibló
d'un contínuo sofriment.
Veig negre lo meu passat,
los meus jocs de l'infantesa,
l'immens goig de jovenesa,
l'amor ver que os he portat.
L'amor dols, pur per ma aimada
que ja veia conseguit
i que avui dintre del pit
com aresta està clavada.
Tot perdut, tot és en va,
res queda de la infantesa,
tot perdut, ditxa, riquesa,
han fugit per no tornar.

MAT. Perquè amb neguit vols que creixi
ton cor sempre bo i senzill?
Qu'és que't sap greu se'l meu fill?
Digues; qu'encar que fereixi
mon pit ta contestació,
tinc força per resistir-la,
la vull clara, sens fingir-la,
com t'he ensenyat a ésser jo?

VAL. Si'm sap greu se'l vostre fill?
Bé ho sap Deu que no és vritat;
mes com per casualitat
ho he sabut; és tan senzill
arrencar-ne del meu cor
la febre que n'esbatega;
l'angoixa que'l cap ofega,
fent sentí l'esglai de mort.
Jo no ho vui més dins ma pensa
per ma boja fantasia,
hi veig corre amb ver follia
tota ma desgràcia immensa.
Sens voler per ella passen
fantasmes aterradores,
mil ombres esglaiadores

que somriuen i amenacen...
Veig mon pare amb fers instints
(i m'horroritza el pensar-ho)
que du un bulto i vol tirar-ho
de l'abim, endins, endins.
Veig la mare com plorosa
fent gemecs de viu dolor
vol fer trossos de son cor
per obrir-se amb ell la fossa.
Que'l meu pare; ubriac somriu,
mentre'l fill l'abim rodola,
que la mare allí's cargola
bo i plorant qui al cel fa niu.
Veig també tot d'un plegat
un infant amb ulls plorosos
de cabells negres, sedosos,
per lo poble mig voltat,
«Es un bort!», tothom li crida,
no te pares, no'ls coneix,
«Fora del poble eix esqueix
qu'és de rassa maleïda.»
I'l nin plora i neguitós
busca en va que's compadeixin,
que sens cor no'l maleeixin
qu'ell sols cerca pau, repòs...
mes inútil és son prec,
no'ls hi arriba a les entranyes;
commouria les muntanyes
si sentien son gemec,
mes cap d'ells te gens de cor
tothom se'n riu, tothom crida,
ell no te dret a la vida...!
Es bordet, deixeu-lo, és bort!

MAT. Oh, Valentí, per pietat
això és folla fantasia.
Res de lo que'n ton cap nia
s'acosta a la realitat.
Ni ets bort, ni mai lo teu pare
sigué com tu'l veus rastrer.
Fou honrat com el primer
sens que mai per ella la cara
hagis d'abaixar, t'ho jur',

i si'l nom d'ell no has portat
del secret jo só'l culpat,
puix l'amor veement i pur
que per tu sempre he sentit,
sigué'l que m'aconsellava
que si'l teu nom ver callava
fora aimat amb més delit.
Mes ja que saps la vritat
perdonem de ma ambició,
si és que vols deixar-me...

VAL. No!
No seré jamai ingrat.

MAT. *(Sentint com Jordi canta a dintre. Vegis la cançó del final. Durant aquesta pausa entra Joan en la forma citada, sortint altre volta desseguida.)*
Sents?

VAL. En Jordi... pobre boig!
Sempre'l segueix sa mania,
lo bressol, son fill d'un dia
li han robat repòs i goig.

JORDI *(Que surt pel foro en el moment que fa un llampec, ensimismat contempla la part de fora.)*
La tempesta! Aquella nit,
també com avui bramava
i un punyal, ai!, s'esfonsava
de ma dona al mig del pit.

MAT. Mira: el sents? Tu lo teu pare
plores, ell per lo seu fill.

JORDI *(En la mateixa actitud.)*
Mon fillet veia'l perill
i reia, com riu encara...

VAL. Pobre boig!

JORDI *(Sens fixar-se en els personatges que estant en escena i dirigint-se a la llar.)*
I la Treseta
gronxava allí al seu fillet...
l'amanyagava, pobret!,
non, non, non, non, la noneta...!
(Fa un moviment com si amb els braços gronxés una criatura, fins que queda com aletargat assentant-se a l'escó.)

MAT. Valentí, prou sofriment,
ja lo teu cap n'aclapara,
demà sabràs qui és ton pare,
si aixís fineix ton turment.

VAL. Oh, sí! ho desitjo amb anhel!

MAT. I si després de la història
vols deixar-me, en ta memòria
no guardis jamai lo fel,
que per tu és tant mon amor
que hi daria fins la vida.

VAL. Pare!

MAT. Pare, encara'm crida,
soc felís: veig lluny la mort.
Vés, busca'l repòs, fill meu,
dins ton llit; la nit avansa.
Qu'amb lo nou jorn l'esperança,
rebroti en ton pit. Adeu.
(Valentí demostrant abatiment es dirigeix a l'escala, desapareixent per ella.)

ESCENA XII

MATEU *i* JORDI, *en la mateixa actitud*

MAT. Pobre noi! Es tot cor i aixís l'estimo,
és dòcil com cap més, i estic cert m'aima:
jo amb goix remediaré la traidoria
qu'un jorn lo meu germà per l'or va fer-ne.
Germà! Germà só jo de serp rastrera
qu'en mig del vici sens recel s'enclota,
sens veure qu'aquest llot marca ma cara!
Ai! L'or el fa capàs, per ma desgràcia,
del crim més horrorós, sa fantasia
sols gosa amb lo diner, perquè sos vicis
com sempre n'ha seguit, pugui seguir-ne.
Jo'l tinc de vigilar, és una fúria
quan veu que l'hi desfan lo plan que porta.
Mon fill, en Valentí, oh, Deu me valga!
Pot caure tard o lluny dintre ses urpes
i allavors, m'estremeixo, el qu'assessina
una dona i amb goix a l'abim llensa

lo pare de l'infant qu'al bressol plora,
te'l cor capàs de tot, me'l mataria,
i jo sense ell soc arbre que'l llamp trenca.
No fill: vull que tu gosis: que ta rialla
és glòria que'l meu cor joiós desitja
i al veure't entristit tot ell s'anyora.
No vull que la tristesa el cor t'ofegui
i per 'xo mai sabràs qui és lo teu pare,
a no ser qu'un miracle fes descórrer
lo vel de la raó del pobre idiota.
(Se'n va pel mateix puesto de Valentí.)

ESCENA XIII

JORDI, RAFEL *i* JOAN *pel foro.*

RAF. Ja està la feina enllestida
i qu'era hora a bona fe
puix la tempesta s'acosta
molt depressa.

JOAN *(Pensatiu.)* Si...

RAF. Què tens?
Quines estranyes cabòries
regiren lo teu cervell?
Que tens por que la Mundeta
no t'estimi?

JOAN *(Com abans.)* Sí...

RAF. Beneit!
I total per una mossa
tu't capfiques?

JOAN *(Sens sapiguer que dir.)* Que't diré...?

RAF. No'm digas res; no't defensis,
sempre seràs el mateix
enamorat com un bèstia,
llensant suspirs, fent gemecs...
Si fos noia no't voldria...!
(Va a tancar la porta i's veu un llampec seguit d'un tró llunyà.)
Quins llampecs, mare de Deu!
(Jordi al sentir el tro s'estremeix i mira tot esverat.)

Aquesta nit'm recorda
lo crim que's va fer fa temps.
Que no'l saps?

JOAN — No m'amohinis...
Ni ho sé, ni ho vull sapiguer.

RAF. — Noi, quin gènit més viu gastes.

JOAN — Si no se'l que'm dic.

RAF. — Ja ho crec.
Tot això per una mossa!

JOAN — Deies de l'història...

RAF. — Què?

JOAN — Del crim qu'es va fer aquí al poble.

RAF. — Vols saber-la?

JOAN — Compta.

RAF. — Pues
era una nit com aquesta
d'esgarrifosos llampecs,
quan van entrà varios lladres
a n'el mas de les Tres Creus
i van matà la mestressa,
van endur-se'n son fillet,
i a l'amo van i me'l tiren
baix d'un single.

JOAN — *(Indiferent.)* Be, i que més?

RAF. — Que't sembla poc? No estàs bo?
Com hi ha món, de tu n'hi ha un feix.
Es lo qu'en Valentí'ns deia,
aquesta nit amb secret.
No te'n recordes...? Parlava
del boig... i a mi'm sembla que
no voldria equivocar-me,
pro l'amo del mas... és ell.
No t'ho sembla a tu? Què hi dius?

JOAN — Ai! No se'l que tinc, no ho sé.
Ves, deixam!
(Veient els dos mossos que surten del soterrani.)

RAF. — Mira aquells surten.
Cap a retiro, xiquets!

MOS. 1 — Bona nit!

RAF. — Tingueu-la bona.
Ja heu deixat les saques be?

MOS. I Totes ben arreconades
han quedat.

RAF. Doncs, apa, prest
a dormir.
(Retirant-se amb l'altre per la porta lateral dreta.)

MOS. I Fins demà!

RAF. *¡Arriba*,
Joan! Cuita, que no vens?

JOAN T'he dit que no.

RAF. Es dir, que't quedes?
Què hi faràs aquí, solet?

JOAN *(Confós.)* M'en vaig a dormí a l'estable,
la mula no se'l que té.

RAF. Vols que hi vagi?

JOAN No, ja'm passa.

RAF. Podràs dormir més quietet...

JOAN No: mil gràcies, t'ho agraeixo,
ja'm passa, no serà res.

RAF. Ja ho saps, si'm necessites
pots cridarm' sens compliments.

JOAN No, Rafel, te dono les gràcies.

RAF. Es un bon noi... bueno, adeu.
(Encen un llum d'oli, de ganxo, i se'n va pel cantó que han sortit els altres.)

ESCENA XIV

JOAN *i* JORDI

S'ha de tenir en compte que Jordi va mirant com encantat la claror dels llampecs. Els trons van sentint-se més propers.

JOAN Malhaja ma set! Malhaja
mon desig per més diners,
qu'han lograt que jo al meu amo
pugui vendre en un moment.
Sento malestar i angoixa
i uns repics en mon cervell,
com si mon cap aixafessin.
Qu'he fet. Oh, Deu meu! qu'he fet?

Me deien si recordava
lo crim d'allí les Tres Creus!
Quins intents portarà en Quirse?
Si seran...? Oh, no pot ser!
La traïció encar no és comesa,
puc salvar-lo, hi soc a temps;
vull previndre a ne'l pobre amo,
lo que trama'l germà seu.
(Truquen, a poc, a poc.)
Mes qu'escolto! En Quirse truca.
Que faig? l'obro? Deu del cel!
Mai! Lo record me pertorva,
de lo mas de les Tres Creus...!
(La tempesta se sent retrunyir amb força.)
Oh! Què faig? Diré que marxi,
jo a l'amo defensaré
encar que la mort hi trobi
complint amb lo meu deber...
(Se sent tornar a trucar. Joan va a obrir i al ser la porta oberta es veu un llamp que ilumina tota l'escena, seguit d'un tro horrorós. Jordi s'aixeca esparverat i al veure a Quirse que entra amb una careta posada, llensa un crit d'alegria ofegat.)

ESCENA XV

Dits i QUIRSE

QUIR. Ja era hora!
JORDI Oh!
JOAN Si, és vritat,
mes jo aquí no us donc l'entrada
teniu, l'or que m'haveu dat,
vull ser pobre, mes honrat.
QUIR. *(Ple d'ira.)* Què dius, neci?
JOAN No m'enfada
lo tracte aquest, soc traidor
i'l títol'm mereixia,
primer vull la pau del cor,
que no munts d'aquest tresor

que lo meu nom envilia.

(Llamp i tro fort.)

JORDI *(Que des de l'entrada de Quirse ha seguit sos moviments com si despertés d'un somni.)*
Oh! Que veig! Es el malvat
qu'amb sa cara emmascarada,
vol matar mon fill aimat...

QUIR. Deixa'm pas...!

JORDI T'hauré salvat
fillet, aquesta vegada!
(Es dirigeix vers l'escala com per tancar el pas.)

QUIR. Enrera!

JOAN No.

QUIR. En va ho pretens,
puix ja ma paciència fina. *(Lluitant.)*

JOAN Fora.

QUIR. Mai...

JOAN *(Caient.)* Vençut!

QUIR. *(Amb satisfacció a Joan.)* Comprens
qu'amb mi... Vos!
(Crit de sorpresa veient que Jordi li tanca el pas.)

JORDI Je! Je! Et sorprens?
Qu'és que vols sang? Sí? Doncs, vina.
(Ràpit se llença sobre Quirse, agafant-lo pel coll)

QUIR. Miserables!
(Fent esforços perquè el deixi anar.)

JORDI Ah! Ja ets meu!

JOAN *(Amb sorpresa.)*
Jordi!

JORDI *(Rient amb locura.)*
Ja! Ja! Aixís, riu ara.
Jo també ho faig, no ho veyeu?
Cargolat! Si no'm sap greu...!
Vina amb mi aixís cara a cara!
(Llensant-lo a terra.)
Ves, no't vull....!
(Quirse cau mort.)

JOAN Jordi, l'heu mort!

JORDI Ell mon fill amenassava

qu'és un tros de lo meu cor.
Ell ma esposa, mon amor,
si no'l deturo'm matava. *(Cridant.)*
Veniu tots que ma venjança
tinc complerta... Sí!

JOAN
Qu'heu fet?

JORDI
Moriria d'anyorança
si aquest vil, amb sa esperança
realitzés son malvat fet. *(Surten tots.)*

ESCENA ULTIMA

TOTS

MAT.
Què son tants crits?

VAL.
Oh! Què passa?

JORDI
Vniu tots, no'l coneixeu?
Venia a robar ma casa,
n'era un ser de mala rassa
que venia pel fill meu.

MAT.
Mon germà!

JORDI
No tingueu por,
ha sigut un breu instant,
l'he agafat amb mes mans fort,
l'he deixat i ha caigut mort.
Ni un sol crit!

MAT.
Oh, Deu és gran!
Castiga la traidoria,
com és just ho reconec,
i del cap del boig destria
lo vel qu'abans lo cobria... *(Resolut.)*
Valentí: saps aquell prec
que fa poc aquí't negava?

JORDI
(Delirant.) La tempesta! Aquella nit
també com avui bramava,
i un punyal, ai!, s'enfonsava
de ma esposa al mig del pit.

VAL.
Ell?

MAT.
Si, abraça'l, qu'és ton pare!

VAL.
(Llençant un crit de l'ànima.)
Pare!

JORDI (*Girant-se.*) Com?
VAL. Oh, pare meu...!
Que'm desconeixeu encara?
No us sombreja'l goig la cara?
JORDI Calla, calla, sí; per Deu,
no despertis l'infantó
que dorm tranquil, somrient...
Ja des de avui cap traidó
podrà fer esclatar son plò.
Jo'l vetllo continuament.
VAL. (*Amb dolor.*) Pare!
JORDI Ves!
VAL. Deu de pietat!
(*Esclatant amb un plor.*)
MAT. Què he fet...?
JORDI Vina, està tot sol...
VAL. Jo só'l fill que us han robat...
JORDI Mon fill tu...?
(*Rient amb amargura.*)
M'has enganyat.
Mira, és buit lo seu bressol;
puix mon fill, mon fill tant bell
ja per sempre l'he perdut;
va robar-lo'l traidó aquell!
(*Torna altra volta amb lo posat d'idiotisme primitiu i surt començant la cançó, que canta amb força, mentres el teló va caient, amb complerta pausa i la tempesta està desencadenada amb tota la fúria. De modo que al començar a baixar el teló, Jordi canta, Valentí es llença als braços de Mateu, i els moços amb la barretina fora s'agenollen al voltant de Quirse.*)
MAT. Si un pare tu perds amb ell,
tindràs amb mi segú escut!
(*Ho diu obrint-li els braços, on Valentí es llença arrencant un gran plor.*)

FI DEL DRAMA

LLETRA

Dorm, fillet dorm, que ta mare amb goig bressa,
dorm sens cuidado al tic-tac del bressol,
non la non non, la non non, la non neta,
non la non non, la non neta, non non.
Dorm mon fillet, que ja vetllo ton son,
dorm fillet meu, la non neta, non non.

BIBLIOTECA "L'ESCON"

	Ptes.
El llas etern, d. en 3 acts.	(*)
Senyors, falta un artista, capritxo en un acte . .	0'75
El pou de la fatalitat, disbarat en un acte . . .	1'50
Nit de Reis, qua. pas. 1 a.	0'75
L'hereu de la Baronia, tragedia en 3 actes . . .	4'00
El gran dia, sar. en 2 acts.	2'00
Per telèfono, d. h. en 1 a.	(*)
El setè no furtaràs, joguina en 1 acte	(*)
El Tenorio en Vilanoies, pessa en un acte . . .	1'50
Un moro desesperat, mon.	0'75
El calvari de la vida, drama en 3 actes. . . .	(*)
Lo fantasma de Sant Telm, pessa en 1 acte . . .	(*)
L'envejós, d. en 3 actes.	3'00
La nit de Totsants, j. 1 a.	1'50
Redempció, q. pas. en 1 a.	1'50
Renocs, comedia en 1 acte.	1'50
Les boires, d. íntim, 3 cts.	3'00
Un cap de núvol, d. 1 a.	1'50
¡Vaga!, drama en 1 acte .	1'50
Un embolic de pretendents, comedia en 2 actes. .	2'50
Un desafio, comedia, 1 a.	1'50
La mort de l'escolà, drama líric en 2 actes . . .	2'50
L'home del sac, p. en 1 a.	1'50
Sacosta, drama en 2 acts.	2'50
Com les olives, d. en 3 a.	3'00
La mandarina, s. c. en 1 a.	1'50
La rosa de Jericó, epissodis bíblics, en 5 actes .	4'00
Blanc i negre, h. en 1 acte.	(*)
Il-lusions, q. d. en 1 acte.	1'50
Les aurenetes, d. en 3 a.	3'00
El 33,333, joguet en 1 a.	1'50
Montserrat, ll. l. d. en 5 a.	3'00
¡Ditxosos barrets!... joguet en 1 acte . . .	(*)
Els masells, drama en 3 a.	3'00
Els vagabonds, q. d., 1 a.	1'50
L'hereuet de la ferreria, comedia en 2 actes. . .	3'00
El primer, amaràs a Deu sobre totes les coses, quadro dramàtic en 1 a.	1'50
El sometent d'Igualada, drama en 3 actes	3'00
La rondalla dels infants, rondalla escénica en 1 a.	1'50
¡Pobre Benet!, monòleg .	0'75
Fe, q. dramàtic en 1 acte.	0'75
Carta d'avís, friolera, 1 a.	1'50
¡Soterrat!, drama en 3 a.	3'00
Wittikab, drama en 3 acts.	3'00
La visió de Frare Lleonart v. s. m. Lletra i música.	4'00
Vidamor, rondalla en 3 a.	3'00
El trabucaire brucatà, quadro dramàtic i històric .	0'75
Parlant, la gent... s'embolica, joguet en 1 acte .	1'50
¡Perdó!, drama en 3 actes.	3'00
El sant de l'amo, sarsuela en 1 act. Lletra i música.	7'50
Asprors de joventut, drama en 3 actes. . . .	3'00
Astronomia de barri, p. 1 a.	1'50
La troca dels embulls, comedia en 3 actes . .	3'00
La massa de Sant Benet, drama en 1 acte . . .	1'50
Cegos del cor, d. en 1 acte.	1'50
Mala aranya, drama, 3 a.	3'00
La fi d'en Joan Mateu, m.	0'75
Camí del vici, drama, 3 a.	3'00
Esclat, quadro dramàtic .	1'50

(*) **Esgotades**

Segueix

	Ptes.
Terapèutica moderna, ps. .	1'50
Curridus, comedia en 1 a.	1'50
Els grans homes de Tothomric, comedia en 1 a.	1'50
Guspires socials, d. en 3 a.	3'00
Deu infant, m. l. en 3 a. lletra i música . . .	20'00
La veu de la morta, llegenda migeval en 1 acte .	1'50
De extrem a extrem, dg. 1 a.	0'75
Incapacitat, drama en 3 a.	3'00
Qui mal fa... llissó m. 1 a.	1'50
Oncle i nebot, jog. en 1 a.	1'50
Aplec de monòlegs . . .	1'50
La por, d. tràgic, en 1 a.	1'50
Fosca eterna, trag. en 3 a.	3'00
El corc de l'enveja, q. 1 a.	1'50
Les petites oligarquies, drama, en 3 actes. . . .	3'00
L'ermita dels Xiprers, quadro dramàtic, 1 acte. .	1'50
Enigmes tràgics, d. 3 a.	3'00
Recorts de l'avi, monòleg.	0'75
La escala del vici, d. 3 a.	3'00
La esmeralda, pessa en 1 a.	1'50
L'infant qui's desencamina, fantasía moral en 3 q. .	2'00
Els anyorats, c. l. en 1 a.	
Lletra. . . .	2'00
Música . . .	6'00
Lluites rurals, c. en 3 a.	3'00
La nit de Nadal, apunte d.	1'50
Pere Nolasc, drama, 4 a.	3'00
Els blaus, drama en 4 a.	3'00
Una broma tràgica, imp.	1'50
El fill del creuat, d. 2 a.	2'50
Un cop de cap, sarsuela .	7'50
La forsa de l'ignocencia, comedia en 1 acte. . .	1'50
¡Pobres captaires!, quadret líric. Lletra i música .	7'50
Els dos didots, sarsuela en 1 act. Lletra i música.	5'00

	Ptes.
La cua del diable, c. 1 a.	1'50
La gropada, t. en 3 acts.	3'00
El misteri del bosc, d. 3 a.	3'00
El reiet de casa, c. en 1 a.	1'50
¡¡Fratricida!!, c. en 3 a.	3'00
De la pena al consol, c. 1 a.	1'50
El paralític, quadro . .	1'50
Camí d'estels, p. bíblic .	4'00
L'escon, comedia en 3 a.	3'00
Embolica que fa fort, m.	0'75
¡Esclaus de les passions! drama en 3 actes . .	3'00
El promès de la malalta, drama en un acte . .	1'50
La bruixa del Gorc-Blau, rondalla en 2 actes . .	1'50
Mai més anarquista, j. c.	1'50
El burgmestre de Turingia, drama en 1 acte . . .	2'00
Arthur de Ling, d. en 3 a.	3'00
Sol d'aigua, drama en 1 a.	1'50
¡La llufa!, comedia en 1 a.	1'50
Les ànimes romàntiques, comedia en 2 actes . .	3'00
L'apostol, drama en 1 acte.	1'50
Com estimen les mares, visió dramática en 1 acte.	1'00
La caputxeta blanca, c. 2 a.	1'50
Fe, Patria i Amor . . .	3'00
La mort de l'avi, c. en 1 a.	1'50
La pubilleta de Muntalt, drama en 2 actes . . .	2'50
Les festes de Nadal, c. 1 a.	1'50
L'Estrella de la Felicitat, rondalla escènica, 2 acts.	2'00
Estofat a la Catalana, p. c. 1 acte	1'50
L'idiota del Gorc Negre, drama en 1 acte . .	2'00
Els grills de les sebes, gatada en 1 acte . . .	1'50

AVIS IMPORTANT

De totes les obres servim els **CAUDALS** o sia els **PAPERS TRETS** al preu de 3'75 ptes. l'obra de 1 acte, 5 ptes. la de 2 actes, 6'25 ptes. la de 3 actes, etc.

Nota: Qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, enviant son import més un 5 per °/₀ del total, **amb lliurança del Giro Postal**, la rebrà a volta de correu. No's respon dels estravius si no's remet ademés 0'30 ptes. pel certificat.